

Dimenzija javnih rashoda povezanih s problematikom droga u Hrvatskoj i mogućnosti istraživanja socijalnih troškova

Dr. sc. Dubravka Jurlina Alibegović
Ekonomski institut, Zagreb

Zadar

22.-23. listopada 2013.

Uočeni problemi u vezi javnih rashoda povezanih s problematikom droga u Hrvatskoj

- **Neodgovarajuće strateško planiranje**
 - Uočene su slabosti u nedovoljnoj povezanosti procesa izrade Nacionalne strategije suzbijanja zlouporabe droga u Republici Hrvatskoj i Akcijskih planova/Nacionalnog akcijskog plana s procesom izrade proračuna javnih tijela
- **Neodgovarajuće planiranje sredstava**
 - Javna tijela u proračunu uglavnom nemaju izdvojeni cjeloviti program (aktivnosti, projekte) u okviru kojeg se planiraju rashodi namijenjeni aktivnostima za suzbijanje zlouporabe droga
- **Neodgovarajuće praćenje trošenja sredstava**
 - Ne postoje preporuke/smjernice za praćenje trošenja sredstava namijenjenih aktivnostima za suzbijanje zlouporabe droga
- **Prijedlozi**
 - Potrebno je ojačati koordinacijsku ulogu Ureda za suzbijanje zlouporabe droga Vlade Republike Hrvatske
 - Potaknuti provođenje istraživačkih projekata

O istraživačkom projektu (1)

- Naziv projekta:** Istraživanje javnih troškova i uspostava sustava pokazatelja uspješnosti u području suzbijanja zlouporabe droga u Republici Hrvatskoj
- Naručitelj:** Ured za suzbijanje zlouporabe droga Vlade Republike Hrvatske
- Nositelj:** Ekonomski institut, Zagreb
- Trajanje istraživanja:** lipanj 2012. - prosinac 2012.
- Suradnici:**
dr. sc. Jelena Budak
dr. sc. Dubravka Jurlina Alibegović, voditeljica projekta
dr. sc. Sunčana Slijepčević
dr. sc. Sandra Švaljek

O istraživačkom projektu (2)

Razlozi istraživanja:

U Hrvatskoj nije postojala cjelovita analiza ukupnih javnih rashoda na području suzbijanja zlouporabe droga.

Svrha istraživanja:

Izrada metodološke osnovice Uredu za daljnje praćenje uspješnosti ostvarivanja strateških ciljeva u području suzbijanja zlouporabe droga u Hrvatskoj.

Usmjeravanje javnih politika i koordinaciju djelovanja svih dionika kako bi se postigli utvrđeni strateški ciljevi u području suzbijanja zlouporabe droga u Hrvatskoj.

Cilj istraživanja:

Procijeniti ukupne javne rashode (specificirane i nespecificirane) u razdoblju 2009.-2012. za aktivnosti koje se odnose na suzbijanje zlouporabe i ovisnosti o drogama.

Izraditi prijedlog pokazatelja rezultata i ishoda kojima će se sustavno pratiti postignuti rezultati i ishodi trošenja javnih sredstava na suzbijanje zlouporabe i ovisnosti o drogama.

Metode istraživanja:

Anketno ispitivanje (strukturirani upitnik)

Intervjui

Glavni dionici u području suzbijanja zlouporabe droga

Podjela djelovanja prema skupinama aktivnosti

Institucija	Naziv institucije	PO	T	SR	SŠ	KR
Ministarstva	Ured za suzbijanje zlouporabe droge Vlade Republike Hrvatske	■		■	■	
	Ministarstvo zdravlja	■	■	■		
	Ministarstvo socijalne politike i mladih		■			
	Ministarstvo obrane				■	
	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta	■				
	Ministarstvo unutarnjih poslova					■
	Ministarstvo financija – Carinska uprava				■	■
	Ministarstvo pravosuđa					■
Javna tijela na državnoj razini	Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje		■			
	Hrvatski zavod za javno zdravstvo	■				
	Hrvatski zavod za zapošljavanje			■		
Županije	20 županija	■	■			
Javne institucije na županijskoj razini	Županijski zavodi za javno zdravstvo	■				
Organizacije civilnog društva	8 organizacija civilnog društva	■	■	■	■	

Napomena: PO – Prevencija ovisnosti, T – Tretman, SR – Socijalna reintegracija, SŠ – Smanjivanje štete, KR – Kazneno-represivni sustav.

Glavni dionici u području suzbijanja zlouporabe droga

Podjela djelovanja prema COFOG klasifikaciji

Institucija	Naziv institucije	01	03	07	09	10
Ministarstva	Ured za suzbijanje zlouporabe droge Vlade Republike Hrvatske					
	Ministarstvo zdravlja					
	Ministarstvo socijalne politike i mladih					
	Ministarstvo obrane					
	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta					
	Ministarstvo unutarnjih poslova					
	Ministarstvo financija – Carinska uprava					
	Ministarstvo pravosuđa					
Javna tijela na državnoj razini	Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje					
	Hrvatski zavod za javno zdravstvo					
	Hrvatski zavod za zapošljavanje					
Županije	20 županija					
Javne institucije na županijskoj razini	Županijski zavodi za javno zdravstvo					
Organizacije civilnog društva	8 organizacija civilnog društva					

Napomena: 01 – Opće javne usluge, 03 – Javni red i sigurnost, 07 – Zdravstvo, 09 – Obrazovanje, 10 – Socijalna zaštita.

Specificirani rashodi u području suzbijanja zlouporabe droga, 2009.-plan 2012.

	2009.	2010.	2011.	Plan 2012.
Ministarstva	35.643.407	34.098.980	32.458.077	26.039.855
Javne institucije na državnoj razini	42.261.361	53.004.431	58.952.961	48.871.269
<i>Središnja država</i>	77.904.768	87.103.411	91.411.038	74.911.124
Županije	12.832.614	10.229.782	7.792.239	9.492.912
Organizacije civilnog društva	2.727.856	2.645.963	3.624.370	3.173.304
Ukupno	93.465.238	99.979.156	102.827.647	87.577.340

Izvor: EIZ (2013).

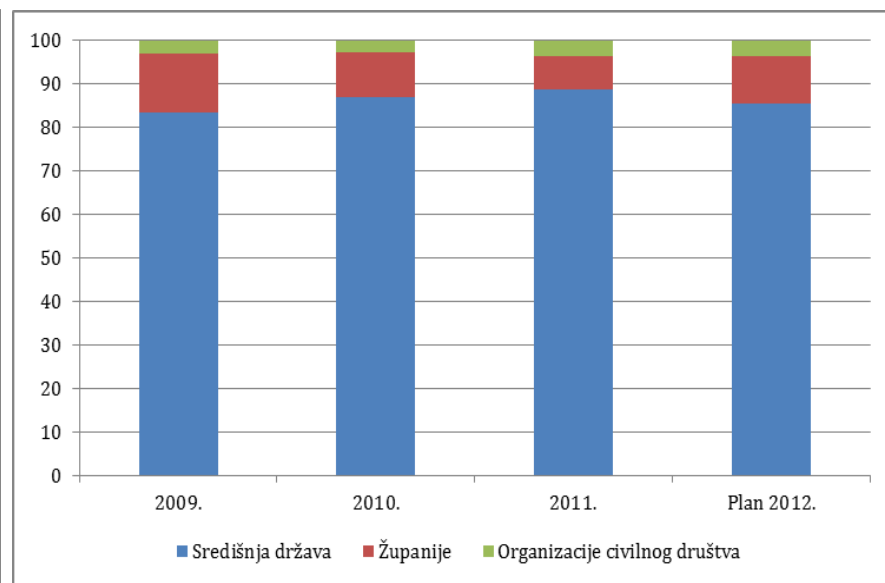
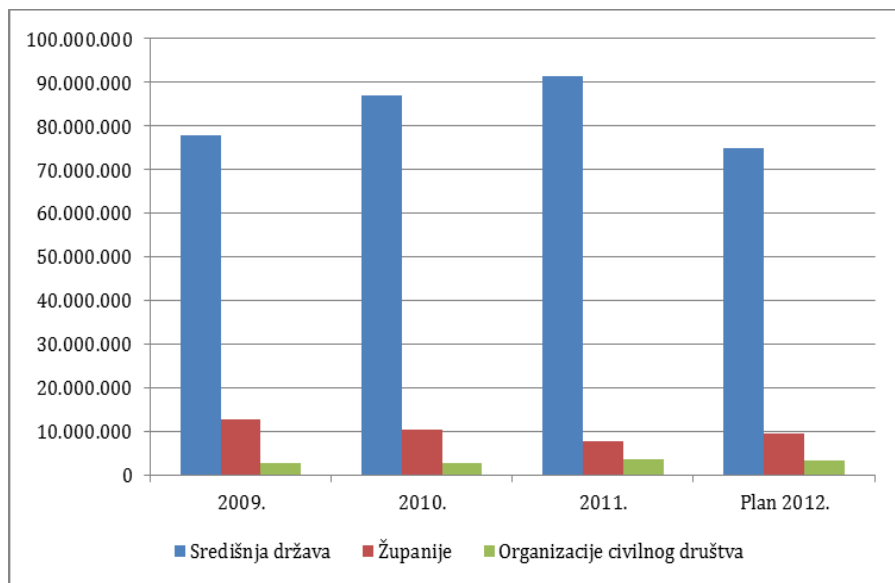
Napomena: Specificirani rashodi – javni rashodi koji u svom nazivu imaju ključne riječi "suzbijanje zlouporabe droga i ovisnosti o drogama" i slične aktivnosti i koji su navedene kao posebni programi, aktivnosti ili projekti u državnom proračunu, proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, financijskim planovima javnih tijela te proračunima ostalih institucija koje se u svojim aktivnostima bave problematikom droga.

Vlada Republike Hrvatske
Ured za suzbijanje zlouporabe droga

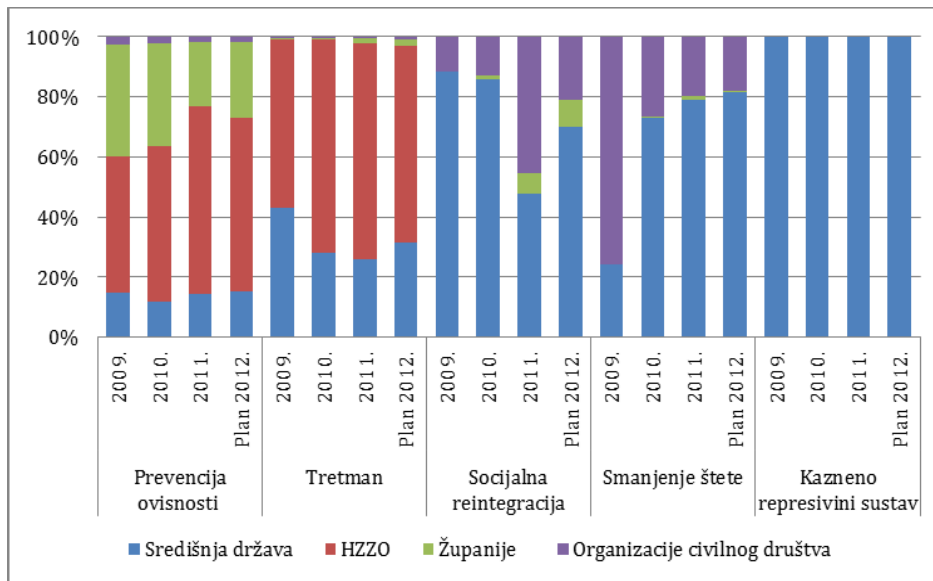

Specificirani rashodi u području suzbijanja zlouporabe droga, 2009.-plan 2012., u HRK i u %

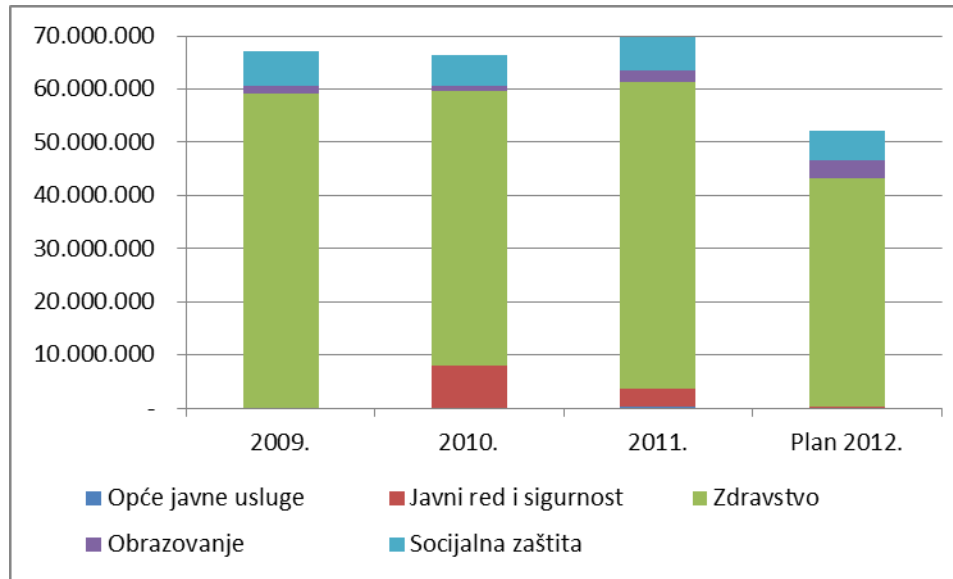
Izvor: EIZ (2013).

Specificirani rashodi u području suzbijanja zlouporabe droga, 2009.-plan 2012., po skupinama aktivnosti, u %

Izvor: EIZ (2013).

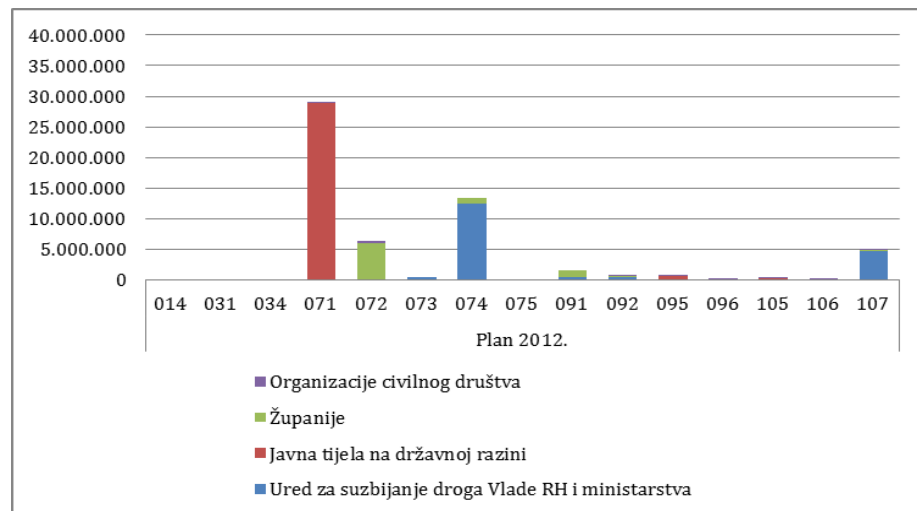
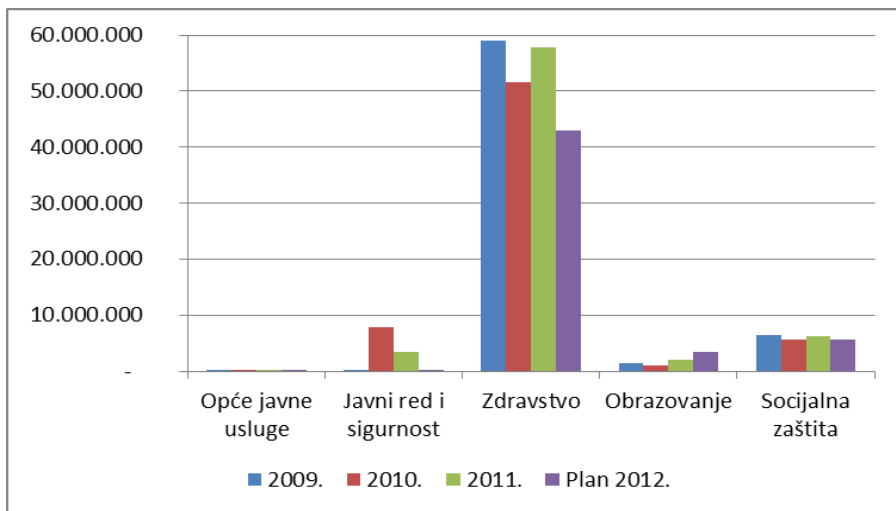
Specificirani rashodi u području suzbijanja zlouporabe droga, 2009.-plan 2012., po COFOG klasifikaciji

COFOG klasifikacija	2009.	2010.	2011.	2012.
01 Opće javne usluge	19.000	11.586	161.728	129.251
03 Javni red i sigurnost	100.000	7.947.477	3.403.525	28.000
07 Zdravstvo	59.068.081	51.694.064	57.819.335	43.067.840
09 Obrazovanje	1.459.666	1.054.585	2.126.052	3.377.953
10 Socijalna zaštita	6.425.323	5.758.143	6.187.829	5.588.359
Ukupno	67.072.070	66.465.855	69.698.468	52.191.402

Izvor: EIZ (2013).

Specificirani rashodi u području suzbijanja zlouporabe droga, 2009.-plan 2012., po COFOG klasifikaciji, u HRK

Izvor: EIZ (2013).

Napomena: Oznake za javne funkcije su sljedeće:

014 Osnovna istraživanja;

031 Usluge policije, 034 Zatvori;

071 Medicinski proizvodi, pribor i oprema, 072 Službe za vanjske pacijente, 073

Bolničke službe, **074 Službe javnog zdravstva**, 075 Istraživanje i razvoj;

091 Osnovno obrazovanje, 092 Srednjoškolsko obrazovanje, 095 Obrazovanje koje se ne može definirati po stupnju, 096 Dodatne usluge u obrazovanju;

105 Nezaposlenost, 106 Stanovanje, **107 Socijalna pomoć stanovništvu.**

Izvor: EIZ (2013).

Nespecificirani rashodi u području suzbijanja zlouporabe droga, 2009.-plan 2012.

Metodologija za procjenu po COFOG klasifikaciji

- **Nespecificirani rashodi** – javni rashodi sadržani u redovitim aktivnostima javnih tijela, a koji nisu posebno izdvojeni u okviru pojedinog programa u proračunu

- **Formula**
Nespecificirani rashodi = pokazatelj * (ukupni rashodi – specificirani rashodi)

- **Izbor pokazatelja**
 - Korišteni su prvenstveno podaci sadržani u javno dostupnim **međunarodnim bazama podataka**
 - **Primjeri:**
 - Baze podataka Svjetske zdravstvene organizacije (WHO)
 - Podaci iz publikacija Vijeća Europe
 - Podaci drugih europskih statistika
 - **Statistički izvori Državnog zavoda za statistiku**
 - **Podaci i informacije različitih javnih tijela**

Nespecificirani rashodi u području suzbijanja zlouporabe droga, 2009.-plan 2012.

Izvori podataka i izračun pokazatelja za procjenu – primjer zdravstvo

07 Zdravstvo	Iznos	Izvor
073 Bolničke službe		
Ukupan broj bolničkih kreveta na 10.000 stanovnika	54	World Health Organization, Global Health Observatory Data Repository
Broj bolničkih kreveta za liječenje poremećaja uzrokovanih drogom i alkoholom na 100.000 stanovnika	10,7	World Health Organization, Global Health Observatory Data Repository
Broj bolničkih kreveta za liječenje poremećaja uzrokovanih alkoholom na 100.000 stanovnika	8,2	World Health Organization, Global Health Observatory Data Repository
Broj bolničkih kreveta za liječenje poremećaja uzrokovanih drogom na 100.000 stanovnika	2,5	World Health Organization, Global Health Observatory Data Repository
Udio bolničkih kreveta za liječenje poremećaja uzrokovanih drogom u ukupnom broju bolničkih kreveta, u %	0,46	
POKAZATELJ	0,46	

Nespecificirani rashodi u području suzbijanja zlouporabe droga, 2009.-plan 2012.

Procjena nespecificiranih rashoda po COFOG klasifikaciji

COFOG klasifikacija	2009.	2010.	2011.	2012.
03 Javni red i sigurnost	578.034.365,51	571.522.378,85	593.431.841,61	566.342.195,70
<i>031 Usluge policije</i>	290.860.466,66	288.119.411,90	299.102.649,16	293.311.670,27
Policija	280.383.744,33	277.531.612,72	288.982.976,20	283.221.234,28
Carina	10.476.722,33	10.587.799,18	10.119.672,96	10.090.435,99
<i>033 Sudovi</i>	175.179.069,72	171.024.718,90	174.172.205,92	162.516.616,13
<i>034 Zatvori</i>	111.994.829,13	112.378.248,05	120.156.986,53	110.513.909,30
07 Zdravstvo	52.151.402,06	51.780.077,15	51.234.317,48	49.833.338,50
<i>073 Bolnice</i>	52.151.402,06	51.780.077,15	51.234.317,48	49.833.338,50
09 Obrazovanje	5.070.027,81	4.715.478,66	4.799.429,23	4.507.328,73
<i>091 Osnovno obrazovanje</i>	2.877.246,13	2.898.552,73	2.953.919,54	2.757.244,63
<i>092 Srednjoškolsko obrazovanje</i>	1.540.343,58	1.568.713,41	1.608.707,80	1.523.636,06
<i>096 Dodatne usluge u obrazovanju</i>	652.438,10	248.212,52	236.801,89	226.448,05
10 Socijalna zaštita	695.158,98	688.786,57	668.957,52	669.225,28
<i>107 Socijalna pomoć stanovništvu</i>	695.158,98	688.786,57	668.957,52	669.225,28
Ukupno	635.950.954,35	628.706.721,22	650.134.545,84	621.352.088,21

Ukupni rashodi u području suzbijanja zlouporabe droga, 2009.-plan 2012.

Procjena ukupnih rashoda po COFOG klasifikaciji

COFOG klasifikacija	2009.	2010.	2011.	2012.
02 Obrana	0,00	8.000,00	4.600,00	28.000,00
<i>025 Obrana</i>	0,00	8.000,00	4.600,00	28.000,00
03 Javni red i sigurnost	578.034.365,51	579.369.856,31	596.809.366,64	566.342.195,70
<i>031 Usluge policije</i>	290.860.466,66	295.966.889,36	302.480.174,19	293.311.670,27
Policija	280.383.744,33	285.379.090,18	292.360.501,23	283.221.234,28
Carina	10.476.722,33	10.587.799,18	10.119.672,96	10.090.435,99
<i>033 Sudovi</i>	175.179.069,72	171.024.718,90	174.172.205,92	162.516.616,13
<i>034 Zatvori</i>	111.994.829,13	112.378.248,05	120.156.986,53	110.513.909,30
07 Zdravstvo	112.933.108,85	117.723.600,96	122.471.566,89	110.672.162,01
<i>071 Medicinski proizvodi, pribor i oprema</i>	26.742.655,31	37.580.189,52	39.621.972,25	28.886.968,88
<i>072 Službe za vanjske pacijente</i>	110.000,00	110.000,00	0,00	0,00
<i>073 Bolničke službe</i>	52.751.402,06	52.620.077,15	52.274.317,48	50.353.338,50
<i>074 Službe javnog zdravstva</i>	33.271.446,85	27.355.729,66	30.517.672,53	31.374.250,00
<i>075 Istraživanje i razvoj</i>	57.604,63	57.604,63	57.604,63	57.604,63

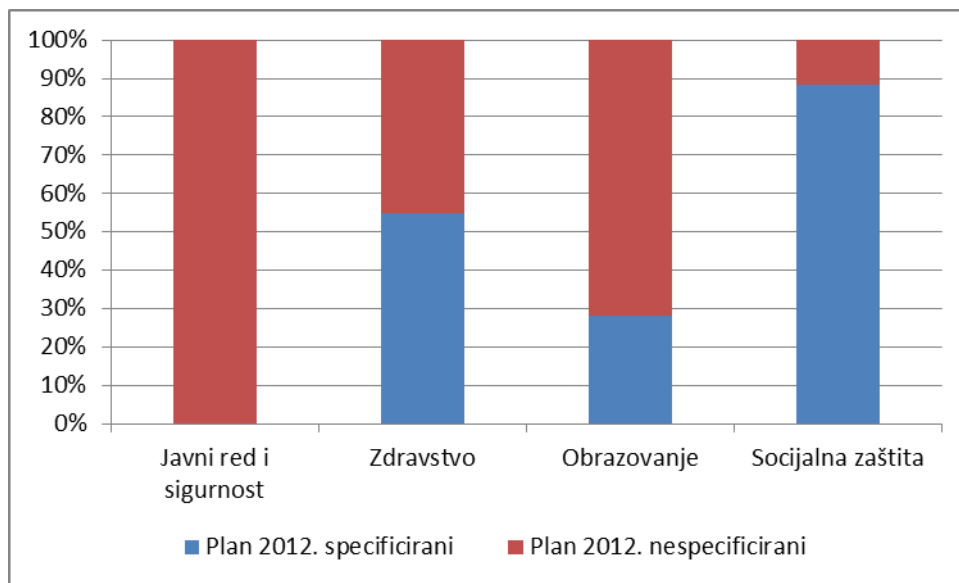
Ukupni rashodi u području suzbijanja zlouporabe droga, 2009.-plan 2012.

Procjena ukupnih rashoda po COFOG klasifikaciji

09 Obrazovanje	5.904.683,91	5.311.703,95	5.384.951,23	6.286.628,73
091 Osnovnoškolsko obrazovanje	3.241.611,13	3.117.423,23	3.162.017,04	3.257.244,63
092 Srednjoškolsko obrazovanje	1.904.708,58	1.787.583,91	1.816.805,30	2.023.636,06
095 Obrazovanje koje se ne može definirati po stupnju	83.806,10	136.484,29	146.647,00	684.940,00
096 Dodatne usluge u obrazovanju	674.558,10	270.212,52	259.481,89	320.808,05
10 Socijalna zaštita	6.808.482,24	6.078.365,82	5.660.428,15	5.717.225,28
105 Nezaposlenost	159.752,45	219.542,00	276.520,00	333.000,00
107 Socijalna pomoć stanovništvu	6.648.729,79	5.858.823,82	5.383.908,15	5.384.225,28
Središnja država	703.680.640,50	708.491.527,03	730.330.912,91	689.046.211,72
Županije	12.832.613,91	10.229.781,70	7.792.238,81	9.492.911,86
Organizacije civilnog društva	2.727.856,20	2.645.963,07	3.624.369,79	3.173.303,55
UKUPNO	719.241.110,61	721.367.271,80	741.747.521,51	701.712.427,13

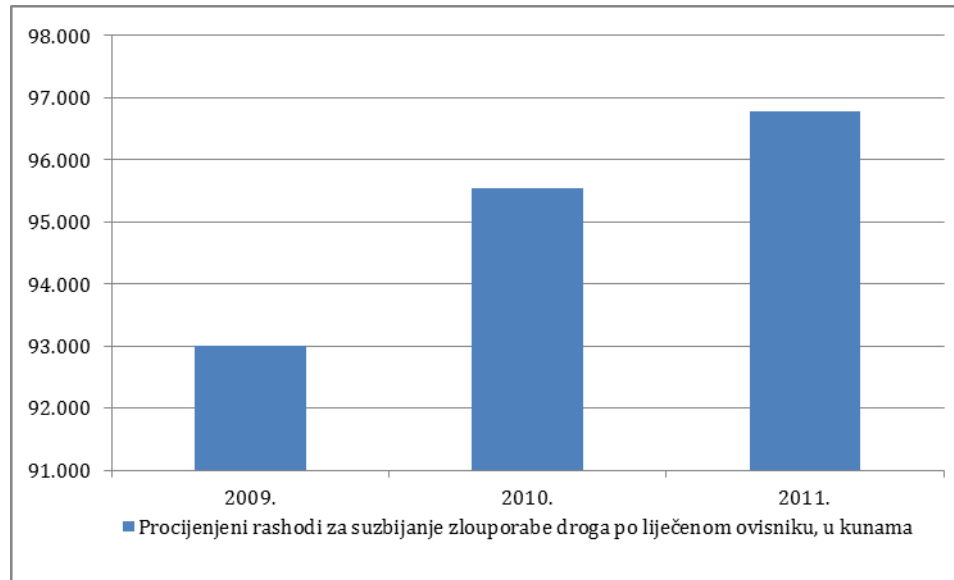
Izvor: Procjena autora

Prikaz ukupnih rashoda u području suzbijanja zlouporabe droga, po COFOG klasifikaciji, plan 2012.

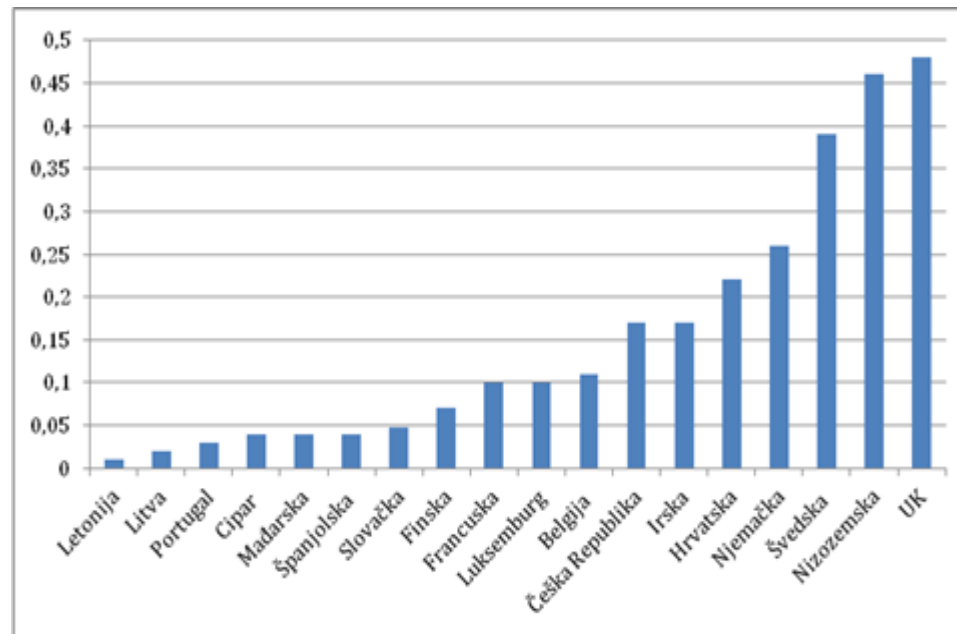
Izvor: EIZ (2013).

Procijenjeni rashodi po liječenom ovisniku, 2009.-2011., u kunama

Izvor: Procjena EIZ (2013).

Procjena javnih rashoda u području suzbijanja zlouporabe droga u odabranim zemljama, % u BDP-u

Izvor: Izračun EIZ (2013) na temelju podataka iz nacionalnih izvješća.

- **Unaprijediti planiranje, praćenje i izvještavanje** o javnim rashodima u području suzbijanja droga
- Specificirani javni rashodi trebaju biti objedinjeni u **cjelovitom programu** u proračunu (aktivnosti i projekti)
- Nespecificirani javni rashodi su 8 do 10 puta veći od specificiranih i dio njih je moguće **identificirati** kao specificirane u narednom razdoblju
- Nespecificirani javni rashodi bi trebali biti svedeni na najmanju moguću mjeru (**uključeni u specificirane**)
- Planiranje koje prati prihode i rashode tijekom višegodišnjeg razdoblja, omogućuje **praćenje ostvarivanja ciljeva** Nacionalne strategije i Nacionalnog akcijskog plana
- **Nastavak istraživanja**
 1. **Projekt „Ocjena učinkovitosti javnih rashoda u području suzbijanja zlouporabe droga u Republici Hrvatskoj“** provest će se na temelju rezultata istraživanja javnih troškova i uspostave sustava pokazatelja uspješnosti (pokazatelja rezultata i ishoda) na području suzbijanja zlouporabe droga u Republici Hrvatskoj
 2. **Uspostava metodologije za procjenu društvenih troškova u području suzbijanje zlouporabe droga i ovisnosti o drogama u Hrvatskoj**
- Rezultati istraživanja će moći poslužiti Vladinom Uredu u
 - **predlaganju učinkovitih mjera** u postizanju strateških ciljeva povezanih s problematikom droga
 - **usmjeravanju javnih politika i koordinaciji** djelovanja svih dionika kako bi se postigli utvrđeni **strateški ciljevi** povezani s problematikom droga

Hvala na pažnji

Dr. sc. Dubravka Jurlina Alibegović
djurlina@eizg.hr

Ekonomski institut, Zagreb
Trg J. F. Kennedyja 7
p.p. 149
10000 Zagreb
T. 385 1 2362 200
F. 385 1 2335 165
www.eizg.hr

